

Aan het Bestuur van alle door het ministerie van OCW bekostigde
instellingen in de sectoren PO en VO

Den Haag
26 februari 2009

Ons kenmerk
AD/104458

Onderwerp
BAPO voorziening

Bijlage(n): Bijlage met berekeningsaanwijzingen

Geacht bestuur,

Met de invoering van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ 660) zijn de gevolgen daarvan in relatie tot het inrichten van een voorziening voor toekomstige BAPO-verplichtingen uitvoerig aan de orde gesteld. Daarbij is het ongewenste effect aangegeven die het vormen van een volwaardige BAPO-voorziening in de sectoren PO en VO kan hebben op het eigen vermogen als daarbij geen rekening kan worden gehouden met toekomstige baten, zoals opgenomen in de rijksbijdrage. In eerdere berichten over deze BAPO-problematiek, het laatste d.d. 18 december 2008, is door mij onder andere aangegeven dat binnen de opbouw van de GPL bij de sector PO, een bedrag ter grootte van 2% kon worden gerelateerd aan de BAPO. Voor de sector VO, zo meldde ik u, is in de bepaling van de lumpsumbekostiging met eenzelfde percentage voor de BAPO rekening gehouden. Daarbij was het voorlopige standpunt dat u bij het bepalen van de omvang van de BAPO-voorziening rekening dient te houden met een toekomstige bate, zoals begrepen in de totale opbouw van de lumpsum en die destijds dus is bepaald op 2% van de GPL-component. Deze oplossing zou als tegenwicht (baten) kunnen dienen voor de BAPO-lasten in de komende jaren en zou de hoogte van de voorziening BAPO en een ongewenste vermogensmutatie reduceren. Deze aangedragen oplossing is door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) in zijn vergadering van 28 januari 2009 echter afgewezen, omdat naar het oordeel van de RJ het causale verband tussen genoemde baten en betrokken lasten onvoldoende stringent kan worden aangeduid. Als tegemoetkoming heeft de RJ een alternatief voorgesteld om de BAPO-voorziening te vormen op basis van een overgangsregeling.

Omdat binnen de opbouw van de lumpsumbekostiging wel degelijk sprake is van een component BAPO acht ik het vanuit een oogpunt van zorgvuldig financieel beheer bij de allocatie en besteding van rijksmiddelen niet alleen toegestaan maar ook wenselijk dat daarmee rekening kan worden gehouden bij het inrichten van een voorziening BAPO. Een strakkere aanduiding (oormerking) van deze BAPO-component dan door mij eerder is gegeven past echter niet in de bestedingsfilosofie van de lumpsumbekostiging. In deze opvatting word ik gesteund door zowel de VO-raad als de PO-Raad. Ik heb de RJ daarom medegedeeld dat ik mij genooddaakt voel te zoeken naar een andere weg. Uiteraard kost dat tijd en kiest OCW er voor om voor de verslagjaren 2008 en 2009 door aanpassing van de regeling Jaarverslaggeving Onderwijs het volgende te bereiken:

1. Besturen worden zich – voor zover dat al niet het geval is – bewust van de te verwachten toekomstige BAPO-lasten, en maken duidelijk hoe zij daarvoor de noodzakelijke middelen zullen kunnen vinden (dat is de beoogde meerwaarde van de verplichting op basis van de RJ-richtlijnen);

2. Deze explicitering van een bestaande verantwoordelijkheid van de besturen leidt vooralsnog niet tot een (mogelijk aanzienlijke) verandering van de vermogenspositie in de balans.

De ministeriële regelgeving die wordt voorbereid houdt voor de jaarrekeningen over 2008 en 2009 het volgende in:

- Besturen nemen in de toelichting in de jaarrekening een onderbouwde berekening op voor een BAPO-voorziening zoals bedoeld in de eerdergenoemde brief van 18 december 2008. Deze berekening maakt onderscheid tussen de toekomstige BAPO-lasten en de toekomstige BAPO-baten.
- Besturen vermelden bij deze berekening hoe zij voornemens zijn de toekomstige BAPO-lasten te kunnen opvangen;
- Besturen verwerken de BAPO in hun balans en exploitatierekening 2008 en 2009 niet anders dan in het voorgaande verslagjaar. (bestendige gedragslijn)

De bovenstaande oplossingsrichting is inmiddels met de RJ besproken. De Raad stelt zich op het standpunt dat de RJ-inrichtingsvereisten onverkort moeten worden toegepast, maar heeft geen bezwaar tegen een OCW-regeling waarmee de toepassing van RJ 271 voor wat betreft de BAPO-voorziening voor twee jaren wordt opgeschort. Dat betekent dat uiterlijk vanaf het verslagjaar 2010 een definitieve oplossing moet zijn gevonden. Van de toepassing van deze tijdelijke opschorting dient u in de toelichting in uw jaarrekening melding te maken en te verwijzen naar deze correspondentie en de ministeriële regeling. Hiermee voorkomt u mogelijke discussies met uw controlerend accountant.

In de bijlage bij deze brief wordt nader aangeduid hoe u moet omgaan met de calculaties. De bovenbedoelde bestendige gedragslijn in de jaarrekening houdt in dat de bovengenoemde berekeningen dus niet doorwerken in de balans en de staat van baten en lasten 2008 en 2009, tenzij dit ook in de balans van 2007 op overeenkomstige wijze is geschied.

Aan de hand van de berekeningsresultaten zoals die zullen blijken in de jaarverslagen over 2008 zal een nadere evaluatie plaatsvinden van het totale effect. Deze zullen mede input zijn voor het zoeken en vinden van een permanente oplossing voor het verslagjaar 2010 e.v.

De publicatie van de eerdergenoemde ministeriële regeling volgt zo spoedig mogelijk.

Hoogachtend,

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
Manager jaarverslaggeving / Directie Auditdienst

J.A. Pirovano MBA

Bijlage bij brief AD/104458 d.d. 26-02-09

Berekening benodigde voorziening BAPO 2008.

1. Maak een overzicht van de personeelsopbouw in 2008 in de leeftijd van 47 t/m 64 jaar, gesplitst in directie, onderwijsondersteunend personeel en onderwijsgevend personeel.
2. Bepaal de verwachte BAPO-deelname in een percentage: Welk percentage van het aantal FTE zal gebruik maken van de BAPO-regeling?
3. Bepaal het gemiddelde aantal BAPO-uren per leeftijdscategorie: Hoeveel uren BAPO neemt elk personeelslid dat gebruik maakt van de BAPO-regeling? Maximaal is dit 170, respectievelijk 340 uur, tenzij gebruik wordt gemaakt van flexibele BAPO, waarbij de totale aanspraak wel op hetzelfde maximum uitkomt.
4. Bepaal de blijfkans, het verwachte moment van uittreden en de daarbij behorende totale BAPO-aanspraken.
5. Bepaal per leeftijdscategorie de benodigde voorziening in FTE.
Voor de leeftijdscategorieën van 52 jaar en ouder moeten alleen de nog resterende aanspraken worden opgenomen.
6. Bepaal het niveau van de voorziening per ultimo 2008. In 2008 is dat als volgt:
Voor 47 jaar: 10% van het berekende bij 5.
Voor 48 jaar: 30% van het berekende bij 5.
Voor 49 jaar: 50% van het berekende bij 5.
Voor 50 jaar: 70% van het berekende bij 5.
Voor 51 jaar: 90% van het berekende bij 5.
52 t/m 64 jaar: 100% van het berekende bij 5.
7. Vermenigvuldig de uitkomsten van 6 de jaarlijkse salariskosten, die voor rekening zijn van de werkgever.
8. Bereken de contante waarde van de uitkomsten van 7.
9. Saldeer met de contante waarde van de inkomsten (2% van de GPL bekostiging).